

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
Індивідуальна податкова консультація
від 01.04.2025 № 1728/ІПК/99-00-21-02-02 ІПК

Щодо зміни строку корисного використання об'єктів основних засобів групи 3

Державна податкова служба України за результатами розгляду звернення ТОВ <...> щодо окремих питань оподаткування, керуючись ст. 52 [Податкового кодексу України](#) (далі — [Кодекс](#)), у межах компетенції повідомляє.

Як зазначено у зверненні, у господарській діяльності ТОВ трапляються випадки, коли необхідно змінити строк корисного використання об'єктів основних засобів (група 3: будівлі, споруди). Так, для групи 3 «споруди» в податковому обліку встановлений мінімальний строк амортизації: для будівель — 20 років, а для споруд — 15 років.

У запиті розглянуто три приклади з відповідним описом.

Щодо прикладу 1

Щодо одного з об'єктів нерухомості (будівлі) на підставі експертної оцінки, проведеної суб'єктом оціночної діяльності, прийнято рішення про зменшення строку корисного використання об'єкта в бухгалтерському обліку з 01.01.2025 до 10 років (у зв'язку з його руйнуванням за наслідками ракетного обстрілу ереф та за результатами експертної оцінки).

Станом на 31.12.2024 строк амортизації в бухгалтерському та податковому обліку становив 35 років і 1 місяць.

Щодо прикладу 2

Щодо другого з об'єктів нерухомості (будівлі) на підставі експертної оцінки, проведеної суб'єктом оціночної діяльності, прийнято рішення про зменшення строку корисного використання об'єкта в бухгалтерському обліку з 01.01.2025 до 10 років (за результатами експертної оцінки).

Станом на 31.12.2024 строк амортизації в бухгалтерському та податковому обліку становив 15 років.

Щодо прикладу 3

Щодо третього з об'єктів нерухомості (будівлі) на підставі експертної оцінки, проведеної суб'єктом оціночної діяльності, прийнято рішення про збільшення строку корисного використання об'єкта в бухгалтерському обліку з 01.01.2025 до 25 років (за результатами експертної оцінки).

Станом на 31.12.2024 строк амортизації в бухгалтерському та податковому обліку становив 15 років.

ТОВ просить надати індивідуальну податкову консультацію з таких питань:

1. Чи має право ТОВ здійснювати зміну в бік збільшення строку корисного використання об'єктів основних засобів у податковому обліку в разі зміни в бік збільшення термінів корисного використання таких об'єктів у бухгалтерському обліку, виходячи з експертної оцінки, проведеної суб'єктом оціночної діяльності?
2. Чи має право ТОВ здійснювати зміну в бік зменшення строку корисного використання об'єктів основних засобів у податковому обліку в разі зміни в бік зменшення термінів корисного використання таких об'єктів у бухгалтерському обліку, виходячи з експертної оцінки, проведеної суб'єктом оціночної діяльності?
3. Чи має право ТОВ здійснювати, як вказано у вищезазначеному прикладі № 1, зміну в бік зменшення строку корисного використання об'єктів основних засобів у податковому обліку до 10 років у разі зміни в бік зменшення термінів корисного використання таких об'єктів у бухгалтерському обліку до 10 років, виходячи з експертної оцінки, проведеної суб'єктом оціночної діяльності за одним із об'єктів нерухомості (будівлі) у зв'язку з його руйнуванням? Якщо ні, то який строк корисного використання в податковому обліку необхідно встановити ТОВ на будівлю після зменшення такого строку в бухгалтерському обліку до 10 років?
4. Чи має право ТОВ здійснювати, як вказано у вищезазначеному прикладі № 2, зміну в бік зменшення строку корисного використання об'єктів основних засобів у податковому обліку до 10 років у разі зміни в бік зменшення термінів корисного використання таких об'єктів у бухгалтерському обліку до 10 років, виходячи з експертної оцінки, проведеної суб'єктом оціночної діяльності за одним із об'єктів нерухомості (будівлі)? Якщо ні, то який строк корисного використання в податковому обліку необхідно встановити ТОВ на будівлю після зменшення такого строку в бухгалтерському обліку до 10 років?
5. Чи повинно ТОВ здійснювати, як вказано у вищезазначеному прикладі № 3, зміну в бік збільшення строку корисного використання об'єктів основних засобів у податковому обліку до 25 років у разі зміни в бік збільшення термінів корисного використання таких об'єктів у бухгалтерському обліку до 25 років, виходячи з експертної оцінки, проведеної суб'єктом оціночної діяльності за одним із об'єктів нерухомості (будівлі)? Якщо ні, то який строк корисного використання в податковому обліку необхідно встановити ТОВ на будівлю після збільшення такого строку в бухгалтерському обліку до 25 років?

Щодо питань 1–5

Відповідно до пп. 14.1.138 п. 14.1 ст. 14 [Кодексу](#) основні засоби — матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20 000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання в господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20 000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати

введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік).

Об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств відповідно до пп. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 [Кодексу](#) є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені відповідними положеннями цього [Кодексу](#).

Порядок розрахунку амортизації основних засобів або нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування встановлено п. 138.3 ст. 138 [Кодексу](#).

Згідно з пп. 138.3.1 п. 138.3 ст. 138 [Кодексу](#) розрахунок амортизації основних засобів та нематеріальних активів здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням обмежень, установлених підпунктом 14.1.138 пункту 14.1 статті 14 розділу I цього [Кодексу](#), підпунктами 138.3.2–138.3.4 цього пункту. При такому розрахунку застосовуються методи нарахування амортизації, передбачені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Для розрахунку амортизації відповідно до положень цього пункту визначається вартість основних засобів та нематеріальних активів без урахування їх переоцінки (уцінки, дооцінки), проведеної відповідно до положень бухгалтерського обліку.

Амортизація не нараховується за період невикористання (експлуатації) основних засобів у господарській діяльності у зв'язку з їх консервацією.

- Відповідно до пп. 138.3.2 п. 138.3 ст. 138 [Кодексу](#) не підлягають амортизації та проводяться за рахунок відповідних джерел:
- витрати на придбання / самостійне виготовлення невиробничих основних засобів, невиробничих нематеріальних активів;
- витрати на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невиробничих основних засобів, невиробничих нематеріальних активів.

При цьому терміни «невиробничі основні засоби», «невиробничі нематеріальні активи» означають відповідно основні засоби, нематеріальні активи, не призначені для використання в господарській діяльності платника податку.

Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів, а також мінімально допустимі строки їх амортизації в податковому обліку визначені в пп. 138.3.3 п. 138.3 ст. 138 [Кодексу](#).

При цьому класифікація основних засобів за групами в податковому обліку та бухгалтерському обліку є аналогічною.

Відповідно до пп. 138.3.3 п. 138.3 ст. 138 [Кодексу](#) мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів використовуються з урахуванням наступного.

Якщо строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів у бухгалтерському обліку менші, ніж мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів, то для розрахунку амортизації використовуються строки, установлені цим підпунктом.

Якщо строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів у бухгалтерському обліку дорівнюють або є більшими, ніж ті, що встановлені цим підпунктом, то для розрахунку амортизації використовуються строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів, установлені в бухгалтерському обліку.

Отже, якщо в разі зміни строку корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів у бухгалтерському обліку він став більший, ніж той, що встановлений пп. 138.3.3 п. 138.3 ст. 138 [Кодексу](#), платник використовує такий змінений строк корисного використання такого об'єкта, установлений у бухгалтерському обліку, і для цілей визначення податкової амортизації.

Якщо в разі зміни строку корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів у бухгалтерському обліку він став менший, ніж той, що встановлений пп. 138.3.3 п. 138.3 ст. 138 [Кодексу](#), то платник використовує строк корисного використання такого об'єкта, установлений цим підпунктом [Кодексу](#).

Індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію (п. 52.2 ст. 52 [Кодексу](#)).